

Handläggare: Hanna Runling
Telefon: 08-508 10 133

Till
Östermalms stadsdelsnämnd 080214

Förslag till riktlinjer för köhanteringssystem inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden - svar på remiss

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Marianne Snell
avdelningschef

Sammanfattning

Från och med 1 juli 2008 får den enskilde rätt att välja och ställa sig i kö till önskat vård- och omsorgsboende inom äldreomsorgen. För att hantera detta pågår ett arbete med att utveckla ett köhanteringssystem. Äldreförvaltningen har tagit fram ett förslag till riktlinjer för hur köhanteringssystemet ska vara uppbyggt och hur det ska tillämpas. Östermalms stadsdelsförvaltning är i stort sett positiv till förslaget och anser att det underlättar för den enskilde att göra ett aktivt val av boende. Förvaltningen ser dock en risk att förslaget leder till ökade administrativa uppgifter och ökade kostnader.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd behandlade förslaget den 4 februari 2008. Samverkan med de fackliga organisationerna sker den 11 februari och information till landstinget ges den 11 februari.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder med anledning av äldreförvaltningens förslag till riktlinjer för köhanteringssystem inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 21 februari 2008.

Från och med 1 juli 2008 gäller valfrihet inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden (exklusive servicehus, korttidsvård, avlastning, växelvård samt profilboenden) i Stockholm stad. Det innebär att den enskilde som beviljats vård- och omsorgsboende ska kunna välja var han/hon vill bo bland de vård- och omsorgsboenden som ingår i kundvalet. För att hantera kön och lediga platser pågår ett arbete med att utveckla ett köhanteringssystem. De föreslagna riktlinjerna beskriver hur köhanteringssystemet ska vara uppbyggt och hur det ska tillämpas.

Sammanfattning av remisshandlingarna

De föreslagna riktlinjerna tar upp vikten av att den enskilde får information om rätten att välja vård- och omsorgsboende och om möjligheten att ställa sig i kö till önskat boende. I de fall den enskildes val inte kan tillgodoses omedelbart ska ett följebrev bifogas med biståndsbeslutet där det framgår vilket boende/vilka boenden den enskilde valt att ställa sig i kö till samt köplats till respektive boende. I förslaget förtydligas vikten av att varje kontakt med den enskilde nogsamt dokumenteras.

Den enskilde som får ett erbjudande om plats ska enligt förslaget lämna besked inom tre dagar om han/hon accepterar detta. Inflyttning bör ske inom sju kalenderdagar från det att den enskilde tackat ja. Om den enskilde tackar nej till erbjudandet i ett boende som han/hon valt att stå i kö till, förlorar han/hon sin plats i kön till det aktuella boendet men kan ställa sig i kö på nytt. Så länge beslutet inte är verkställt ska den enskilde kontinuerligt kontaktas och minst varannan månad erbjudas ett alternativt boende. Det finns ingen begränsning av hur många gånger en person kan tacka nej till ett erbjudande om vård- och omsorgsboende.

I riktlinjerna föreslås det att den enskilde kan stå i kö till tre olika boenden samtidigt och ha möjlighet att byta kö i efterhand. Om det inte finns en ledig plats på något av de boenden den enskilde valt ska alternativt likvärdigt boende erbjudas. Den enskilde kan fortsätta att köa till önskat boende även om han/hon accepterar det alternativa boende som erbjuds. I förslaget förtydligas att den enskilde inte kan välja att stanna kvar på sjukhus eller korttidsboende i väntan på ett erbjudande till valt boende. Den som redan bor på ett vård- och omsorgsboende föreslås ha rätt att kvarstå i kön så länge han/hon önskar.

Antalet personer som kan stå i kö samtidigt till ett boende beror på boendets storlek och varje boende har en egen kö. Lediga platser förmedlas efter kötid vilket innebär att en person inte kan prioriteras före i kön. Akuta behov ska lösas på annat sätt. Enligt förslaget bör det finnas en köansvarig handläggare som administrerar köerna till samtliga boenden som finns inom stadsdelsnämndens geografiska område samt till ett antal privata boenden. Den köansvariga handläggaren förmedlar platser till alla sökande i dessa boenden, oavsett stadsdelstillhörighet.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen är i stort sett positiv till förslaget till riktlinjer och anser att köhanterings-systemet underlättar för den enskilde att göra ett medvetet val av boende. Stadens boenden kommer tydligare ses som en gemensam resurs för alla äldre i Stockholm. Däremot ser förvaltningen en risk att förslaget leder till ökade administrativa uppgifter och ökade kostnader.

Enligt förslaget ska biståndshandläggaren lämna skriftlig information till den enskilde om de boenden som kan vara aktuella. För att få en heltäckande beskrivning och underlätta den enskildes val bör sammanställningen av boendena, enligt förvaltningens uppfattning, tas fram centralt. En fullgod beskrivning av boendena underlättar även för stadsdelsförvaltningarna att erbjuda ett likvärdigt alternativt boende till de personer som inte genast får plats i valt boende.

Förväntningarna på valfrihetssystemet kan komma att bli höga varför det är viktigt att den enskilde får information om att även om man har rätt att välja så kan förstahandsvalen inte alltid vara möjliga att tillgodose. Enligt förslaget ska den enskilde informeras om aktuell kötid till önskat boende. Som förvaltningen ser det kan det bli svårt att göra en adekvat bedömning av kötid och menar att det är lämpligare att informera om aktuell köplats.

Förvaltningen ställer sig positiv till äldreförvaltningens förslag att lediga platser ska förmedlas efter kötid vilket innebär att en person inte kan prioriteras förbi i kön. Det innebär emellertid att akuta behov måste lösas på annat sätt. En farhåga är att valfrihetssystemet inte kommer att ha tillräcklig kapacitet för att på ett tillfredställande sätt lösa de akuta behov av vård- och omsorgsboende som tämligen ofta uppstår inom äldreomsorgen. Förvaltningen menar att förslaget i denna del närmare bör analyseras och konsekvensbeskrivas.

Makar som bägge har ett behov av vård- och omsorgsboende ska, om de begär det, beredas plats i samma boende. Förvaltningen menar att förslaget att lediga platser ska förmedlas efter kötid kan försvåra i de fall den ena maken beviljas boende vid senare tidpunkt och vill ha plats i samma boende.

I likhet med förslaget delar förvaltningen uppfattningen att den enskilde ska lämna besked om erbjuden plats inom tre dagar och att inflyttning ska ske inom sju kalenderdagar. Förslaget behöver förtydligas om de tre dagarna innefattar helgdag samt reglera hur lång tid den enskilde har på sig att tömma en lägenhet vid flytt till annat boende. Vidare är det viktigt att den enskilde och dennes anhöriga får information om att inflyttning kan komma att ske med kort varsel.

Riktlinjerna behöver tydliggöra ansvaret kring kostnader då den enskilde måste flytta till ett alternativt boende i väntan på ytterligare en flytt till önskat boende. De merkostnader som avses är exempelvis flytt- och transportkostnader och flytt av telefonabonnemang. När det

gäller den enskildes hyra föreslås det att den ska debiteras från inflyttningsdatum vilket bör ändras till att gälla från kontraktsdatum.

Köhanteringen kommer att innebära administrativt merarbete varför det är av stor vikt att kösystemet är funktionellt. Det kommer att finnas boenden som har en större efterfrågan än vad som går att tillgodose med många personer i kö som ska bevakas och erbjudas ett annat boende inom två månader. Det är angeläget att kön består av aktivt intresserade personer för att minimera risken att ett erbjudande om ledig plats måste gå till flera personer och därmed riskera kostnader för tomma platser. För att den enskilde snabbt ska nås av ett erbjudande är det viktigt med uppdaterade kontaktuppgifter till den enskilde. Vidare är det viktigt att ansvarsfördelningen mellan köansvarig handläggare och ärendansvarig biståndshandläggare är tydlig.

För att undvika administrativt merarbete och möjliggöra korrekt och tydlig information till den enskilde, är det angeläget att den tekniska lösningen av köhanteringssystemet kan införas så snart som möjligt.

Bilaga

Förslag till riktlinjer för köhanteringssystem - remiss från kommunstyrelsen